

KOLS og FØRERKORT Respirasjonssvikt

Lungedagene 2023
Kari Tau Strand Oanes

Fastlege Stavanger Medisinske Senter

Kols - helsekrav til førerkort

Noen pasienter med alvorlig **KOLS** eller andre typer lungesvikt kan bli mindre oppmerksomme og utholdende under kjøring. Fastlege eller organspesialist skal måle og vurdere lungefunksjonen hos disse pasientene.

Helsekrav førerrett

Alvorlig KOLS/andre typer lungesvikt, eks lungefibrose.

Tilstander med redusert oksygenmetning (astma i dårlige perioder, kolsforverring)

Svekket muskelkraft med redusert utholdenhet,

Redusert nerveregulering til respirasjonssystem, eks hjerneskode, ryggmargskode

Sykdom som affiserer respir.muskulatur eller thoraxskjelett

KOLS og førerrett

«Når O₂-metning er vedvarende under 90 %, eller når FEV₁-verdi synker under 30 % av forventet verdi, skal det innhentes uttalelse fra spesialist.»

Hos lungelegen: Stabile verdier for blodgasser: $pO_2 > 7,3$ kPa og $pCO_2 < 6,7$ kPa når pasienten er i ro

For innehavere av førerkort i gruppe 2 og 3 er det større krav til stabilitet i sykdommen og funksjonsevne gjennom en hel arbeidsdag ved rattet.

Personer med respirasjonssvikt kan få ganske brått innsettende forverrelser av oksygenretensjon og CO₂-nivå, f.eks. under fysiske eller psykiske belastninger.

Dersom oksygentilførsel holder pO₂ høyere enn 8 kPa og det ikke er klinisk påvirkning av evt. hypercapni (høy pCO₂), kan fylkesmannen gi dispensasjon for førerkort i gruppe 1

KOLS og førerrett

Oksygenbehandling

Fører kortgruppe 1

Helsekrav oppfylt etter vurdering av spesialist dersom

1. tilstanden er stabil
2. det ikke foreligger kognitiv svekkelse og
3. det er tilstrekkelig muskelkraft til sikker kjøring.

Helseattest kan gis med anbefaling om førerrett for inntil ett år av gangen.

Fører kortgruppe 2 og 3

Helsekrav ikke oppfylt.

Oksygen

Ved behov for O₂ under kjøring for å oppfylle helsekravet skal pasient informeres og dette skal journalføres

KOLS og flyreiser

I praksis: alle med $saO_2 > 95\%$ kan reise med fly uten problemer

KOLS og flyreiser

I praksis: (nesten) alle med $saO_2 > 95\%$ kan reise med fly uten problemer

Viktigste prediktor for forverring:

Tidligere forverring ved flyreise

Ved flyreise kortere enn 1 time er det kun LTOT-pasienter som har behov for supplerende O_2

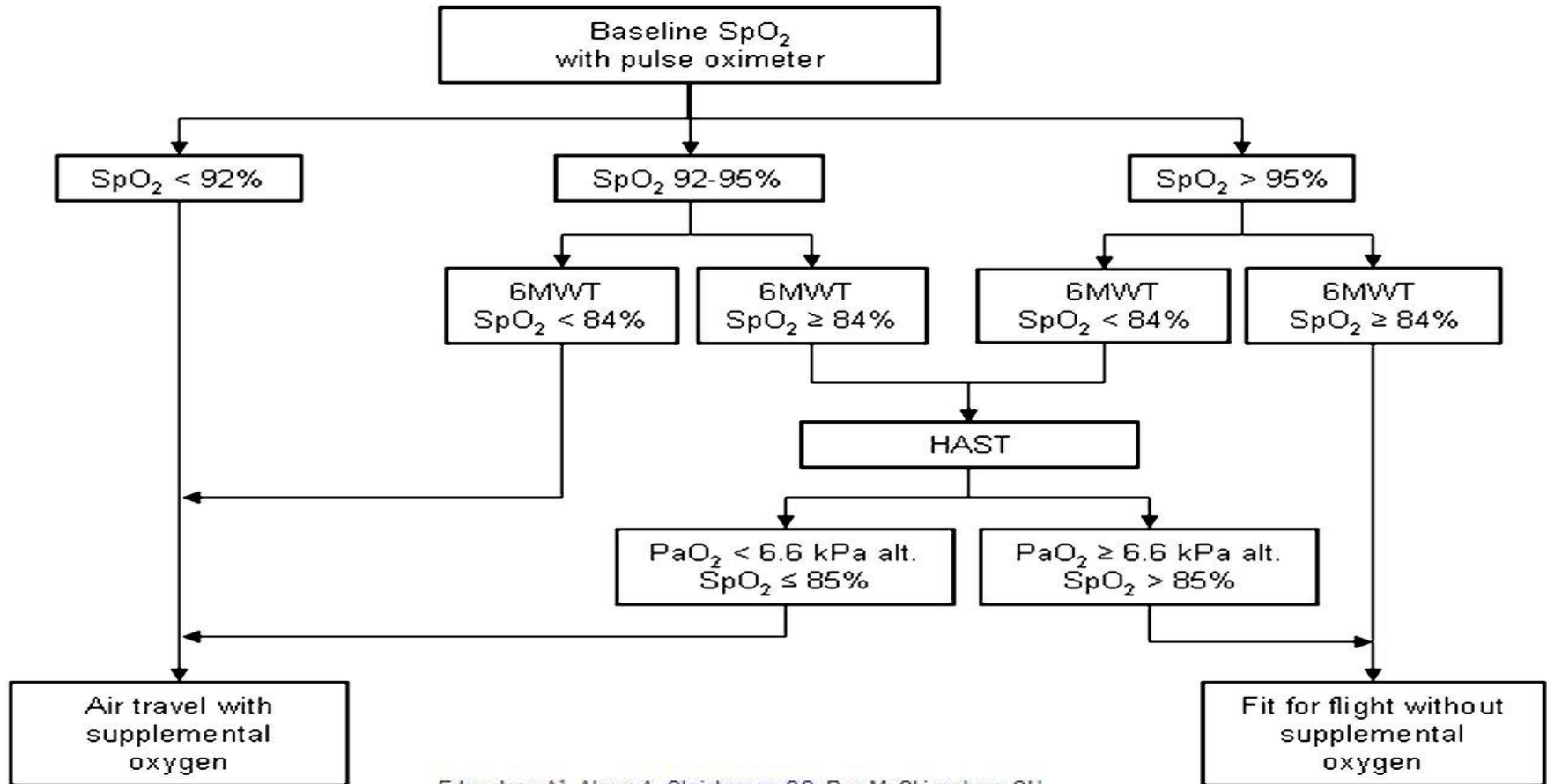

KOLS og flyreiser

Algoritme ved saO₂ < 95%

HAST = High Altitude Simulation Test

6MWT= 6 min gang-test

KOLS og flyreiser

Aktuelle tiltak: O₂ fra før L-TOT: skru opp +2L

Desaturering eller saO₂ under 92%: Henvises for oksygen til reise

SaO₂ mellom 92-95%: gangtest og henvisning for O₂ eller HAST